

Beheersen in plaats van bestrijden: de uitdaging van de eeuw

'Door beweging komt meer tot stand dan door evenwicht.' Deze beeldspraak uit de natuur komt van de heer Meijer, als hij tijdens het interview benadrukt dat voor een effectief preventiebeleid drie dingen nodig zijn: een breed draagvlak voor verandering, een integrale (ketengerichte) aanpak en een aantal praktische instrumenten om de doelstellingen te realiseren. Hij filosofeert met de heer Scharp over een nieuwe manier om dierplagen in de toekomst te voorkomen...

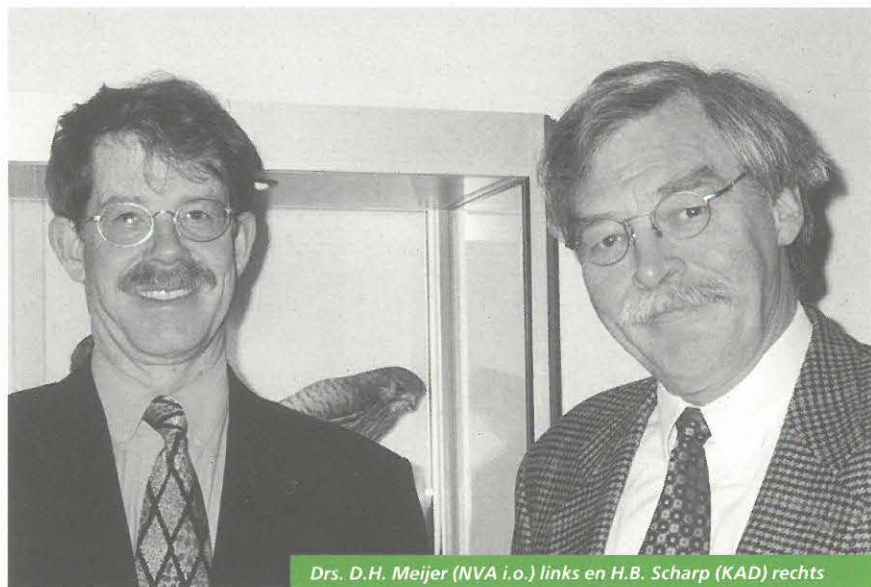
NIET BIJ MIJ...

Nederlanders zien zichzelf gaag als een proper volk. Overlast van plaagdieren duidt steevast op een vuile en vieze huishouding, zo is de algemene opvatting. De oorzaak van een dierplaag ligt altijd bij een ander en als men al last heeft van plaagdieren, dan wordt daar zo snel en stil mogelijk 'iets' aan gedaan. De ongediertebestrijder komt (via de achterdeur) binnen en doet zijn werk. Dierplagen is iets waarover we het liever niet hebben, iets om je voor te schamen. Bedden en borden horen schoon te zijn; etenswaren horen onbesmet te zijn en als dat niet het geval is, dan hebben we in no time de volgende voedselcrisis te pakken.

Je zou denken dat in zo'n schone samenleving de wering van plaagdieren volledig geïntegreerd is in de voedselproductie en de hygiënebewaking van industrie en huishouding. Het tegendeel is waar. Het milieu en de voedselveiligheid krijgen weliswaar steeds nadrukkelijker aandacht in de pers en politiek, maar de instrumenten en de integrale aanpak ontbreken om een dierplaag (en dus een bestrijding) te voorkómen. Het bedrijfsleven weet zich jaarlijks geconfronteerd met schades die in de miljoenen lopen, maar beschikt niet over de kennis en kunde om dat te vermijden. Zorginstellingen krijgen de problemen van overlast maar niet onder controle. De horecabranche sluit bestrijdingscontracten af zonder duidelijk te krijgen welke prestaties ze mogen verlangen. Nultoleranties lijken onhaalbaar.

OMMEZWAAI

Het Kennis- & Adviescentrum Dierplagen (KAD) heeft het initiatief genomen om dit jaar een definitieve ommezwaai in gang te zetten. Er wordt gewerkt aan een structurele aanpak om de toenemende overlast van dierplagen in onze maatschappij blijvend onder controle te krijgen. En wel op

Drs. D.H. Meijer (NVA i.o.) links en H.B. Scharp (KAD) rechts

meerdere fronten tegelijk. Belangrijkste instrumenten voor deze aanpak zijn de oprichting van het Kwaliteitskeurmerk en het KAD-Prestatiecontract. Aan het woord zijn de heren H. B. Scharp, directeur KAD en drs. D.H. Meijer, plaatsvervangend directeur van de Nederlandse Voedsel Autoriteit in oprichting (NVA) en tevens bestuurslid KAD. De NVA i.o. volgt het initiatief van het KAD met veel belangstelling.

RIGHT ON TIME

Scharp: "Het is de hoogste tijd dat opdrachtgevers zich bewust worden van de vermijdbaarheid van de risico's die ze lopen en van de kosten die ze maken voor -wat niet meer is dan- symptoombestrijding. Immers: het helpt niet voor morgen. Het probleem en niet de oorzaak wordt aangepakt. Consumenten hebben recht op plaagdiervrij (veilig) voedsel. En dat geldt net zo goed voor andere terreinen. Een consument heeft recht op een schoon hotelbed, op een school zonder besmetting, op zorg in een beheerste omgeving. En dat krijgen we niet voor elkaar met curatieve bestrijdingsacties.

Waar het fundamenteel om gaat, is dat zowel het productieproces als de distributie en de dienstverlening zodanig zijn ingericht dat potentiële dierplagen voortaan voorkomen worden.

Waar we naar toe moeten is een situatie waarbij we de huidige vraag in de markt naar ongediertebestrijding (altijd achteraf, mag niks kosten en het moet snel klaar) ombuigen in de richting van een vraag naar ongediertewering. Niet langer te laat, maar gewoon op tijd."

CONFERENTIE BIJDT BREED PLATFORM

De plannen van het KAD krijgen voor het eerst vaste vorm tijdens de Nationale Ronde Tafel Conferentie die op 26 april 2001 gehouden wordt. De deelnemers zijn afkomstig uit diverse branches van de industrie, uit de logistiek, diverse bedrijfs- en productschappen, zorgsector, horeca, de sociale woningverhuur, gemeentelijke overheden en de ongediertebestrijdingsbranche. Vanuit de verantwoordelijke Ministeries worden eveneens beleidsmakers afgevaardigd. Mr. L. J. Brinkhorst, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij zal tijdens de Conferentie spreken. Tijdens de Conferentie kunnen opdrachtgevers en eindgebruikers, toezichthouders en uitvoerende partijen in een open sfeer met elkaar spreken over de gewenste veranderingen en de stappen die gezet moeten worden. Nooit eerder kregen alle partijen tegelijkertijd de gelegenheid hun inbreng te leveren aan de discussie rond een onderbelichte, maar daardoor niet onbelangrijke risicofactor voor de voedselveiligheid en gezondheid in ons land: dierplagen.

KWALITEITSKEURMERK IN OPRICHTING

Scharp: "Eén van de instrumenten om de gewenste ombuiging te realiseren; is de oprichting van een KWALITEITSKEURMERK waarmee de optimale procedure bij de aanpak van dierplagen zowel procedureel als inhoudelijk wordt vastgelegd. (Inclusief tussentijdse controle- en meetpunten; koppeling van het advies met preventieve wering en dienstverlening volgens een vast monitoringschema.) Met de inventarisatie van de Conferentie als vertrekpunt zal in kleiner comité het kwaliteitskeurmerk verder worden uitgewerkt. Doelstelling is dat de Keurmerk Commissie nog vóór het einde van dit jaar de blauwdruk rond heeft." Tijdens de Conferentie zal nog een ander instrument als discussiestuk worden ingebracht. Het KAD ontwikkelt momenteel een vrij verkrijgbaar PRESTATIECONTRACT waarmee vanuit opdrachtgeverszijde een minimaal raamwerk van prestatie-eisen richting de ongediertebestrijder wordt vastgelegd voor een continue weringsaanpak. Dit basisbestek wordt in concept ter beoordeling voorgelegd aan de deelnemers van de Conferentie.

NEDERLANDSE VOEDSEL AUTORITEIT

Het voorzitterschap van de Ronde Tafelconferentie is in handen van de heer Meijer. Nog deze kabinetsperiode moet de oprichting van de NVA een feit zijn. De NVA is straks verantwoordelijk voor de uit-

voering van het nationale voedselveiligheidsbeleid en zal de centrale regie voeren op het gebied van onderzoek, toezicht en communicatie. In de directie werken meerdere departementen samen onder de verantwoordelijkheid van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer (LNV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Meijer: "Consumenten vragen de overheid onverkort om garanties voor de veiligheid van het voedsel. En terecht. Daarbij heeft de producent de verantwoordelijkheid voor het produceren van veilige producten en ziet de overheid erop toe dat de producent zich op een juiste wijze van deze taak kwijt. De NVA wordt opgericht om de organisatie rond de borging van de voedselveiligheid in ons land beter vorm te geven en te implementeren. Er moet een einde komen aan de versnippering van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden als het gaat om de veiligheid van ons voedsel." Gelijktijdig met de organisatorische kant van het verhaal, coördineert de NVA de noodzakelijke aanpassingen op het terrein van de wet- en regelgeving.

...Meijer en Scharp zijn bondgenoten in hun streven naar kwaliteitsverbetering. Het doel van de NVA (borging van veilig voedsel) en het doel van het KAD (beheersing van het dierplaagrisico) liggen in elkaars verlengde. Met hun initiatieven hebben ze een voortrekkersrol op zich genomen. Het jaar 2001 zal veel in beweging zetten...

Wilt u meepraten over een effectieve dierplaagpreventie en deelnemen aan de Nationale Ronde Tafel Conferentie op 26 april 2001, dan kunt u hiervoor schriftelijk een verzoek indienen bij het KAD, postbus 350, 6700 AJ Wageningen. Er is een beperkt aantal vrije plaatsen beschikbaar.